

LBRIS

We know
books

Editura Litera

O.P. 53, C.P. 212, sector 4, București, România

tel.: 021 319 6390; 031 425 1619; 0752 548 372

e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

 www.litera.ro

Cuibul bufniței

Tudor Runcanu

Copyright © 2020 Grup Media Litera

pentru prezenta ediție

Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Justina Bandol

Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare și prepress: Mihai Stoianov

Biblioteca de proză contemporană

este coordonată de **Doina Ruști**.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

RUNCANU, TUDOR

Cuibul bufniței / Tudor Runcanu. – București : Litera, 2020

ISBN 978-606-33-6610-9

821.135.1

cuibul bufniței

TUDOR RUNCANU

LITERA

București

2020

INVITAȚIE
LA LECTURĂ

Sunt fiul lui Marcel Constantin Runcanu, prozator al generației Echinox de la Cluj. Am crescut în zgomotul mașinii de scris – printre foi și multe cărți, uneori fără curent electric sau căldură, însă întotdeauna în ritmul mașinii de scris și în abur de cafea. Lucrul ăsta a fost și fascinant, și intimidant. În momentul în care a trebuit să încep liceul, tatăl meu s-a stins. Atunci am început să scriu. Zeci de poezii, povestiri, cronici sportive, muzicale, totul de-a valma într-o grămadă de caiete. Unele s-au publicat, altele s-au pierdut. În seara când am împlinit vârsta pe care tatăl meu o avea atunci când s-a stins, m-am decis să scriu *Cuibul bufnitei*. Și nu ca pe o răzbunare și nici ca pe o datorie. Am ales în schimb lucruri familiare, toate personajele există sau

LIBRIS

We know
books

au existat într-o formă asemănătoare cândva. Despre unele n-am știut mai nimic, așa că le-am reconstruit biografia. Momentan nu trebuie să dau socoteală nimănui, și asta e al naibii de bine.

CAPITOLUL 1

Dacă infinitul nu face referire la ființă, „infinitul nu există. Nu are niciun sens.“ Gândul îi trecu prin minte lui Elias în clipele în care își privea degetele retezate de fierăstrăul circular. „Oricine nu înțelege lucrul ăsta rămâne un mediocru toată viața.“

De data asta își retezase cele trei degete lungi ale mâinii drepte. Buricele îi stăteau aliniată pe masa plină de praf, între așchiile de lemn. Se așeză pe pat. De undeva de dedesubt începu să se audă iarăși horcăitul câinelui, așa cum se tot auzea de vreo două săptămâni încoace, egal și destul de profund, semn că animalul putea să-și dea duhul în orice clipă. De fiecare dată când i se întâmpla să-și taie degetele, Elias rămânea câteva secunde uluit. Aștepta un firicel de sânge, oricât de mic, și aproape instantaneu era străbătut de un frison puternic prin tot corpul. Era momentul să distragă atenția organismului, pentru că altfel lucrurile se puteau prelungi supărător de mult. Se ridică atunci brusc și din doi pași ajunse lângă gramofon. Roti de câteva ori manivela cu mâna întregă și, dintr-odată, încăperea se coloră de sunete. Nu foarte distincte

toate. Pe placă se învârtea amenințător o muscă uriașă. Moartă probabil. Câinele horcăia tot mai puternic, și Elias se gândi să deschidă fereastra, să intre mai mult aer. Afară, pe strada pietruită și aproape în pantă, se scurgeau din când în când grupuri de trecători grăbiți. De sus, pava-jul părea incandescent. Altfel nu se explică de ce oamenii făceau salturi atât de mari, precum niște lăcuste amețite de soarele torid al verii. Elias se lăsă pe coate în fereastră. Încerca să nu-și facă vizibilă palma dreaptă. N-avea de ce să mai dea și explicații acum. După o vreme, la colț își făcu apariția poștașul. Era interesant să-l vezi cum se apropie intrând pe porțile caselor de pe o parte și de pe cealaltă a străzii. Elias știa că se va opri și la el în scurt timp, și așteptarea nu era un lucru plăcut. N-avea deloc răbdare. Sau poate omul urma să treacă mai departe fără să-i lase nimic, cine știe.

– Domnule Elias, nu ne binecuvântați astăzi cu o ploaie? spuse scurt și aproape cântat poștașul în timp ce agita în aer un plic alb.

„De ce lucrurile par uneori atât de simple?“ gândi Elias făcându-i semn să-l aștepte în stradă. Urma oricum să coboare. În momentul în care piciorul lui drept ajungea pe prima treaptă de sus a scării de lemn, câinele țâșnea brusc de sub pat pentru a-și urma stăpânul. Așa se întâmplă și acum. Împleticit în blana mare și murdară, animalul ajungea mereu înaintea lui. Cursa asta scurtă, însă extrem de rapidă, părea să-l țină

încă în viață, părea să-i împingă sângele către extremitățile reci. Elias mulțumi printr-o mișcare scurtă a frunții și apucă plicul cu stânga. N-avea chef de vorbă. Își pierduse trei degete și ziua era total compromisă, orice s-ar fi întâmplat.

Înapoi în camera sa ajunsese exact în momentul în care acul gramofonului se chinuia să treacă peste musca moartă de pe disc. Și, ieșite din încercarea asta, sunetele nu mai aveau niciun fel de armonie. Ba chiar nici sunete nu se mai puteau numi. Lăsă scrisoarea pe masă și se grăbi să oprească infernala mașinărie. Era iarăși liniște. Câinele se apucă să horcăie netulburat. Având doar mâna stângă validă, Elias apucă plicul cu dinții și-și croi drum spre interior sfâșiind un colț de hârtie. Apoi, cu degetul arătător, largi gaura, lăsând să cadă pe podea ceva ce părea a fi un fel de invitație, o foaie lucioasă cartonată cu câteva rânduri scrise pe una dintre fețe. Se aplecă, apucă hârtia de jos și o apropie de ochi până când literele deveniră vizibile. Citi și reciti textul de mai multe ori. Era, într-adevăr, o invitație pentru seara de sâmbătă la un joc de cărți la reședința doamnei Olga. Săptămânal, acolo jucau cărți și uneori pierdeau sau câștigau bani câțiva domni și doamne din lumea bună a orașului. Cercul era select și mereu închis. Niciodată nu se acceptau jucători noi. Trebuia să aștepți să moară câte unul sau să plece în alt oraș, ca să se elibereze un loc. Grupul era fix. Șase jucători. Niciodată unul în plus sau în

minus. La început, cu ani în urmă, toți cei șase fuseseră refugiați de război, veniți în oraș cu o brumă de avere. Izolați imediat de comunitate, găsiseră rapid mijlocul prin care să stârneasă invidii și suspiciuni. Nimeni nu știa prea bine ce se întâmplă acolo. Obloanele mari de lemn ale ferestrelor erau trase imediat ce sosea și ultimul jucător, iar din stradă nu puteai auzi nimic. Absolut nimic. Circulau tot felul de legende cum că înăuntru, de fapt, s-ar întâmpla cu totul altceva. Poate ședințe de spiritism și vrăji, poate orgii de neînchipuit. Unii spuneau chiar că acolo se falsifică bani. Poliția nu se sinchisise să ancheteze serios cazul niciodată. Jucătorii vorbeau, oricum, foarte civilizată dacă erau întrebați și dădeau mereu asigurări că, sâmbătă de sâmbătă, la doamna Olga nu se întâmplă nimic altceva decât un joc banal de cărți. După nouă sau zece ani, jucătorii începuseră să nu mai fie aceiași. Într-un singur an, trei dintre ei muriseră chiar în timpul unor partide mai aprinse. Se zisesse că erau oricum bătrâni și ar fi murit curând din alte cauze. Locurile la masa de joc se ocupaseră imediat, chiar în sâmbetele următoare. Se intra, însă, doar pe bază de invitație.

„Oare a mai murit cineva și de data asta?” se gândi Elias. Invitația însă nu-l surprindea deloc. Era deprins cu jocul de cărți. Fiind astrolog, obișnuia zilnic să amestece cărțile și să le citească. În fond, de la un punct, jocul de la doamna Olga ar trebui să fie cam același lucru.

E nevoie doar să citești corect semnele și să ai intuiția momentului următor. Problema era însă alta. Elias tocmai își tăiasse trei degete de la mâna dreaptă, și lucrul ăsta putea reprezenta un dezavantaj major pentru un jucător de cărți. Se ridică și se îndreptă către dulapul din fundul camerei. Nu-i făcea deloc plăcere să-l deschidă, dar de data asta trebuia să evalueze mai bine situația. Ușa dulapului scârțâi scurt, lăsând să se vadă înăuntru cele trei rafturi pe care își păstra protezele folosite. Avea mâini de schimb destule. Și drepte, și stângi, însă niciuna dintre cele pe care le-ar fi putut folosi pentru dreapta nu avea toate degetele. De fiecare dată când i se întâmpla un astfel de accident, nu se grăbea să-și comande o proteză nouă și, eventual, și o rezervă. Alese finalmente una veche, dintr-un lemn urât care, între timp, mucegăise ușor, și își înlocui proteza proaspăt tăiată cu una care, chiar dacă părea insuportabilă, prezenta totuși măcar patru degete valide. Trebuia ca pe viitor să fie mult mai atent. Nici protezele pentru stânga nu erau întregi. Ultima dată își tăiasse stânga cu antebraț cu tot. Brațele originale nu și le mai amintea foarte bine. Le pierduse demult, și singurul lucru pe care îl regreta cu adevărat era un tatuaj făcut cândva pe vremea liceului. De când avea protezele, își propusese de mai multe ori să refacă tatuajul, însă pentru lucrurile cu adevărat importante nu ai timp niciodată.

CAPITOLUL 2

Timpul s-ar împărți altfel dac-ar fi să-l măsurăm folosind drept cadrane cele două roți uriașe ale bicicletei domnului Cezar. Între două spițe apropiate ale roții nu se mai delimitează strict cele cinci minute. În plus, ceasornicarul știa, roțile se învârt în sens invers acelor de ceasornic, dacă privești de pe partea stângă a drumului. Însă fiecare drum înainte putea fi oricând și o întoarcere în timp, așa că domnul Cezar nu renunța niciodată la bicicleta sa. Deși avea mereu o roată puțin dezumflată, o încăleca mereu plin de speranță și optimism. Poate vă întrebați ce căutau acest om micuț și bicicleta sa uriașă la ora șase a dimineții pe străzile de piatră ale orașului. La fiecare șase săptămâni, orologiul turnului cu ceas trebuia verificat. Arcul i se oprea la cinci și patruzeci și cinci, și în maximum un sfert de oră trebuia repornit. Pentru a fi cât mai exact, domnul Cezar își lua de fiecare dată cu el radioul cu lămpi, pe care îl strângea puternic sub brațul mâinii stângi, în timp ce cu dreapta conducea bicicleta din ghidon. Pedala ușor, fără să accelereze. „Viteza e singura problemă pe care

nu trebuie să ne-o punem în viață!“ Întocmai astfel gândea micuțul ceasornicar în momentul în care, în lumina încă palidă a dimineții, îl zări pe Elias sprijinind zidul bătrân al turnului cu ceas. Îl recunoscuse imediat. Era îmbrăcat în paltonul mare și negru pe care îl purta de fiecare dată când ieșea în oraș. Împinse bicicleta în tufișul de lângă intrare și porni grăbit către treptele care aveau să-l urce sus, la ceas. Cei doi bărbați se cunoșteau de ani buni, însă nu schimbaseră aproape niciodată mai multe cuvinte decât era necesar. Pentru fiecare, celălalt era o enigmă. Acum sosise probabil momentul să se cunoască mai bine. Domnul Cezar mormăi un salut scurt, la care i se răspunse de asemenea nedeslușit. Pentru a-și găsi mai repede cheia de la intrare, ceasornicarul trebuia mereu să așeze radioul pe prima treaptă mare, de piatră, de lângă ușă. Însă, de data aceasta, îi întinse inconștient aparatul bărbatului de lângă el. Până sus, scara de piatră străbătea încăperi mici sau mari, pline de un aer închis, stătut, un aer care parcă se lipise definitiv de ziduri. Mecanismul ceasului aștepta aproape mut la ultimul nivel. Părea un animal mare și negru, care gâfâie după ce și-a alergat vreme de șase săptămâni prada fără s-o prindă.

– Să pornim radioul!

Acestea au fost primele vorbe care au răsunat, în sfârșit, foarte clar în acea dimineață. Elias așeză aparatul pe jos, căută cu privirea

priza și îl porni. Din micutul difuzor ieșea acum în încăpere un cântec vesel, interpretat de o fanfară militară, de undeva de departe.

– Trebuie să ne grăbim!

Domnul Cezar se apucă să tragă arcul uriaș. Pentru asta își folosea ambele mâini și uneori chiar întregul corp. În astfel de momente, chiar părea că răsucesce un pumnal în abdomenul fiarei. Iar fiara ucisă, pentru a câta oară, urma să se trezească iarăși la viață. Odată începută operațiunea, ceasornicarul n-avea voie să se oprească. Arcul trebuia tras aproape dintr-o singură mișcare. Trebuiau apoi fixate limbile ceasului. Lucrul ăsta nu era deloc greu, însă se cerea să fii extrem de precis. Așa că domnul Cezar aștepta cuminte ca ora exactă să fie anunțată la radio. Acordurile alămurilor se stinseră încet, și crainica anunță, aproape absent, ora cinci, undeva în Luxemburg. Aici urma să fie șase. Și se făcu șase și în oraș, exact când era cazul. Domnul Cezar răsuflă lung și se așază pe un scaun de lemn, invitându-l și pe Elias să facă același lucru pe scaunul alăturat. La radio se difuzau niște cântece ciudate. Nu semănau deloc cu cele pe care Elias le asculta la gramofonul de acasă. Tobele și chitarele electrice înlocuiseră brusc sobrietatea desuetă a alămurilor care tocmai se stinseseră. Ritmul era și el interesant, iar vocea solistului putea trece ușor drept pur și simplu caraghioasă.

– Țsta-i rock'n-rollul american! zise doct ceasornicarul. E la modă acum peste tot în lume. Am înțeles că se și dansează într-un alt stil. Cu asemenea muzică își încep oamenii ăștia fiecare dimineață. Sunt și femei care cântă cam la fel! Dacă vrei, mai stăm să ascultăm puțin, eu nu mă grăbesc nicăieri, mi-am cam terminat treaba pe ziua de azi.

Bărbații priveau radioul, uimiți de legătura care se crease între ei tocmai datorită lui. Pentru domnul Cezar era ca și cum își împărțea acum o latură extrem de intimă a vieții sale cu un om care mereu i se păruse interesant, dar pe care nu-l cercetase niciodată suficient. Avea șansa să tragă de timp și să afle mai multe acum. Știa despre Elias că e un tip cult, că își câștigă existența citind destinul oamenilor în stele și că ambele brațe și le pierduse, probabil, în război. Era, totuși, foarte puțin.

În încăpere se strecură brusc primul sfert de oră. Orologiul uriaș îl bătu scurt. O dată. Gongul, care se putea desluși foarte bine chiar și de pe dealurile îndepărtate, umplu încăperea de piatră ca un val de apă care nu te mai lasă să vezi nimic în jur. Elias se simți brusc ca un înotător dezorientat și își aprinse o țigară, fără să ceară voie. Pentru că, dac-ar fi întrebat, ar fi aflat că în preajma mecanismului fumatul era strict interzis, iar aceste reguli nu le stabilise domnul Cezar, firește. Era luni, și singura problemă importantă din viața lui Elias era